

Чл. 3 – Извличане на информация от текст и данни

Възможността да се анализира информацията и факти и данни свободно да се използват многократно е фундаментално за споделянето на знание и за ежедневието. Не трябва да има разлика дали това се случва чрез обикновено четене или с помощта на компютърни програми, които „четат“ текстове и бази данни, за да откриват идеи и различни тенденции.

Нашето искане:

- Да се премахне споменаването на специфични бенефициенти, начини на използване или цели, разрешени от изключението за ИИТД. Това ще допринесе за създаването на по-прост инструмент за библиотекарите и друг, който да бъде прилаган към законно придобито съдържание и ще допринесе за насърчаване на иновациите, разкриването на работни места и растежа. Това също така е съобразено с фундаменталния принцип, че правото да се чете трябва да бъде и право на извличане на информация.
- Да се премахне споменаването на мерки за защита на „целостта“ на базите от данни – това е прекалено неясен термин. Да се гарантира, че блокирането на достъпа е изключение и използването на технологични мерки за защита на произведенията е прозрачно за обществото.

В какво се състои настоящото предложение на Комисията? Комисията задължава държавите членки да гарантират, че ИИТД е възможно като изключение от авторското право. То предвижда, че нито клаузите на договорите, нито приложението на технологични мерки за защита трябва да засягат възможността за извличане на информация, и че не трябва да е необходимо да се изисква разрешението на притежателите на авторски права или да е необходимо заплащане за това. Това изключение, обаче, е ограничено до „изследователски организации“, които осъществяват „научна дейност“ и с много ограничени възможности при публично-частни партньорства. Носителите на авторски права имат изрично разрешение да имплементират мерки за справяне със заплахи за сигурността и целостта на техните бази от данни.

Какво липсва в предложението?

- ИИТД и по-широкият анализ на данни не се случва само в университетите. С напредването на технологиите не само големият бизнес, но също така стартапи, изследователи извън формалните научни организации, журналисти, правителства и самите граждани използват тези методи.
- Най-широко използваната база от данни за ИИТД е Свободният Интернет, а не произведенията на научни издатели.

Като приемат правила, които са приложими само по отношение на университети и издатели на научни произведения, предложенията, по подразбиране, подчиняват всички останали действия, свързани с ИИТД на авторското право. Потенциалните потребители на ИИТД ще бъдат принудени да търсят лицензи (трудно е да си го представим в случая с Интернет), подчинени на различни закони, приложими в различните държави. Това ще доведе до унищожаването на много дейности и работни места, свързани с ИИТД не само сега, но и за в бъдеще.

Стартъпите ще страдат от липсата на конкурентни предимства, докато по-големите фирми ще потърсят друг начин да осъществяват тази дейност. Учени, които не принадлежат към формални организации, и журналисти ще трябва да получат лицензи за да извличат на информация, до която те вече имат осигурен законен достъп, ако разбира се, имат средствата за това. Носителите на авторски права ще имат възможността да използват несъвършената дефиниция на „заплаха“ за целостта на техните бази от данни, за да ограничават достъпа.

Нещо повече, дори в самата дефиниция, предложена от Комисията, не се съдържат никакви гаранции, че библиотеките се включват в дефиницията за „научни организации“, което означава, че те също така няма да имат възможността да осигурят на ползвателите използването на ИИТД по отношение на материали, които са закупили или придобили въз основа на лицензия. Те ще бъдат изправени пред неяснотата дали дадено използване на ИИТД от ползвател се счита за научно изследване или се включва в определението за разрешен вид публично-частно партньорство.

В заключение, докато притежателите на авторски права трябва да имат възможност да предприемат мерки за борба с пиратството, настоящите разпоредби дават прекалено големи възможности да се ограничи легитимното използване на ИИТД. Особено референцията към „интегритет“ е твърде обща. Европа изостава от САЩ и Япония по отношение на научни резултати, получени при използване на ИИТД. Предложението, така както е направено, допълнително ще влоши положението на бизнеса, изследователите, журналистите и гражданите по отношение на ИИТД. Научните издателства имат важна роля в улесняване процеса на ИИТД, но не бива да им се създава монополно положение.

Информация за извличането на информация от текст и данни (ИИТД)

Извличането на информация от текст и данни е начинът, по който се извлича стойност от големи масиви от данни. То има потенциал да ускори научната дейност и иновациите, защото компютрите могат да обработват информация много по-бързо от хората. Правителства, журналисти, технологични компании, учени и граждани използват ИИТД, изследвайки различни източници за да вземат по-добри решения, да разкриват истории, да откриват различни модели и да способстват за развитието на науката. Този анализ на големи масиви от данни не използва или репликира „творческия израз“, който е обект на защита на авторското право. Също като

изключението предвидено в правото на ЕС (чл. 5(1) ДИРЕКТИВА 2001/29/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 22 май 2001 година), ИИТД неволно се оказва подчинено на авторското право, защото компютрите създават копия, за да функционират.

Статутът на ИИТД и подчинеността му на авторското право в Европа остават несигурни. Съществена причина за това е фактът, че обикновено е необходимо да се направят копия на произведения във формат, който позволява компютърът да „прочете“ и да анализира информацията, която се съдържа в тях (например pdf файловете). Тези копия не трябва да бъдат споделяни извън кръга от ползватели, които имат правомерен достъп до тях, или да се публикуват онлайн, но са необходима част от процеса. Резултатът от тази несигурност води до нееднакви правила, които пречат на изследователите да работят във всички европейски страни, ако въобще им е позволено да използват ИИТД.

Много компании, правителства, стартапи и др. използват от много години ИИТД по отношение на уебстраници, до които имат оторизиран достъп. До този момент тази дейност се осъществяваше в „сивата зона“, но с дебатът на Комисията и Парламента, фокусиран върху използването на този метод от университетите и научните издателства, ние се притесняваме, че се изгубва цялостната картина на бизнес приложението на големите масиви от данни.

Те също така могат да задължат изследователите да използват собствен приложно-програмен интерфейс (APIs). Това затруднява третирането на произведения от различни издатели по един и същи начин, лишава изследователите от възможността свободно да избират най-подходящите софтуерни инструменти за своите изследователски цели и повдига въпроси по отношение на защитата на личните им данни. Инициативи като CrossRef могат да се справят с първия проблем, но не помагат за разрешаването на останалите проблеми. Съществуват случаи, в които отделни изследователи или цели университети загубват достъп, когато законното изтегляне статии за целите на ИИТД е било определено като риск за сигурността. Като резултат, броят на европейските научни публикации, базирани на ИИТД не се е увеличавал през последните години, докато в САЩ, Япония и все повече в Китай, такова нарастване е значително, представлявайки увеличаващ се дял от европейската научна продукция.